



แสงประทีปแห่งความงาม

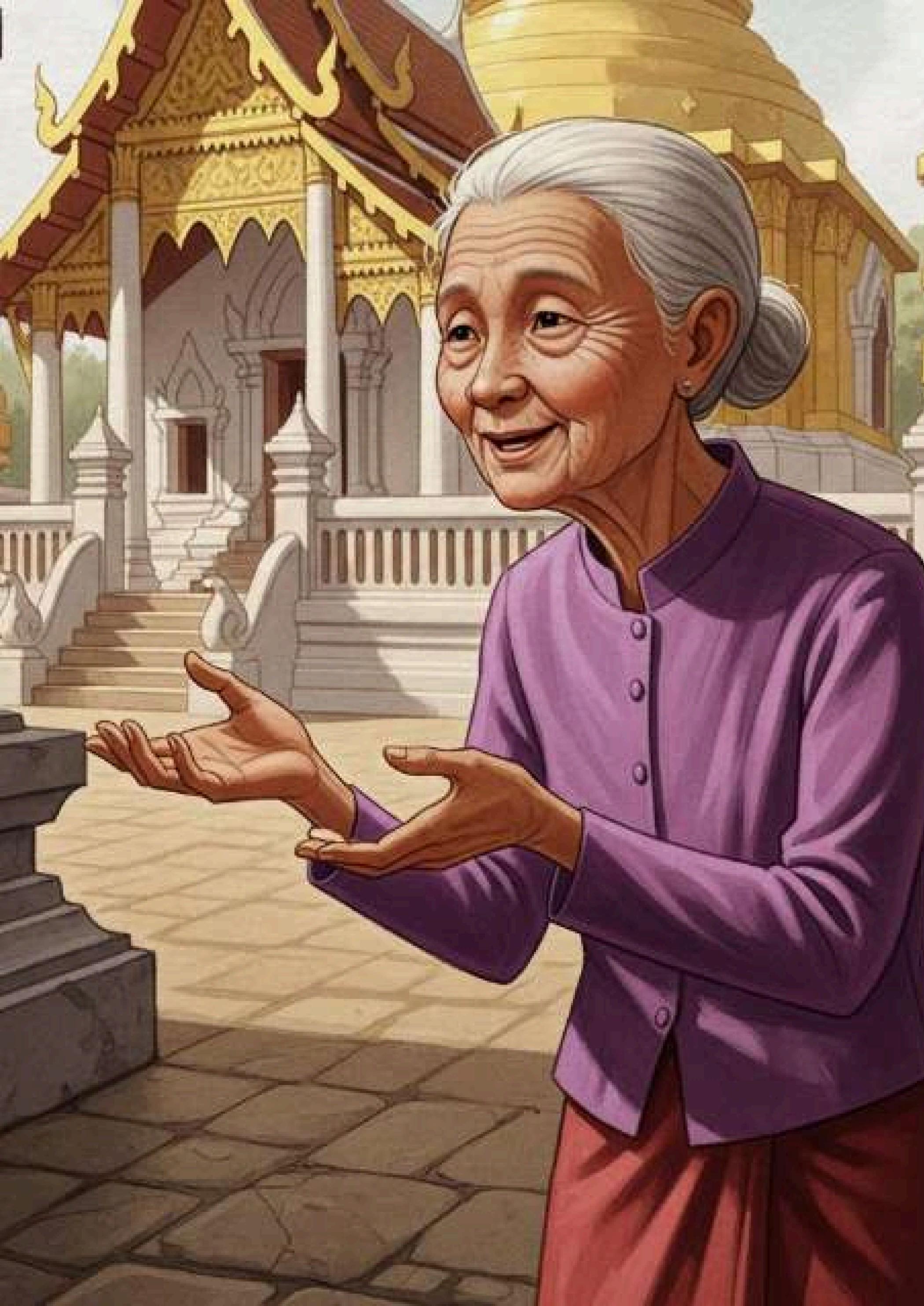
โดย...นางสาวกาญจนา วงศ์วิลาศ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพุทธโสธร



กาลครั้งหนึ่ง มีเด็กหญิงชื่อ
ดวงดาว อยู่ในหมู่บ้านทางภาค
เหนือ ทุกเย็นเธอมักช่วยคุณยาย
ทำงานบ้าน และชอบฟังคุณยายเล่า
เรื่องเก่า ๆ เสมอ



วันหนึ่ง ดวงดาวถามคุณยายว่า “ยาย
จำ...ทำไมคืนวันลอยกระทง เราถึงเห็น
แสงไฟสวย ๆ เต็มวัดและแม่น้ำ?” ยาย
ยิ้มแล้วตอบว่า “นั่นคือ ผางประทีป ลูก
เอ๋ย เป็นตะเกียงดินเผาโบราณที่มีมา
ตั้งแต่สมัยล้านนา”



**ยายเล่าว่า ในอดีตผู้คนใช้ผางประทับ
จุดถวายพระพุทธรเจ้า เชื่อว่าเป็นการ
บูชาพระธรรม และส่องสว่างให้จิตใจ
สะอาดผ่องใส**



**ดวงดาวตั้งใจฟังดาโต ยายจึงพาไปที่
โรงครัวหลังบ้านที่มีดินเหนียวอยู่ “มาดู
นะหลาน ยายจะสอนทำผางประทีป”**



ชั้นแรก ย้ายปั้นดินเหนียวให้กลม แล้ว
กดตรงกลางเป็นหลุมเล็ก ๆ เพื่อใส่ขี้ผึ้ง
และใส่ฝ้าย ดวงดาวลองทำบ้าง มือ
เลอะดินแต่ก็สนุกมาก



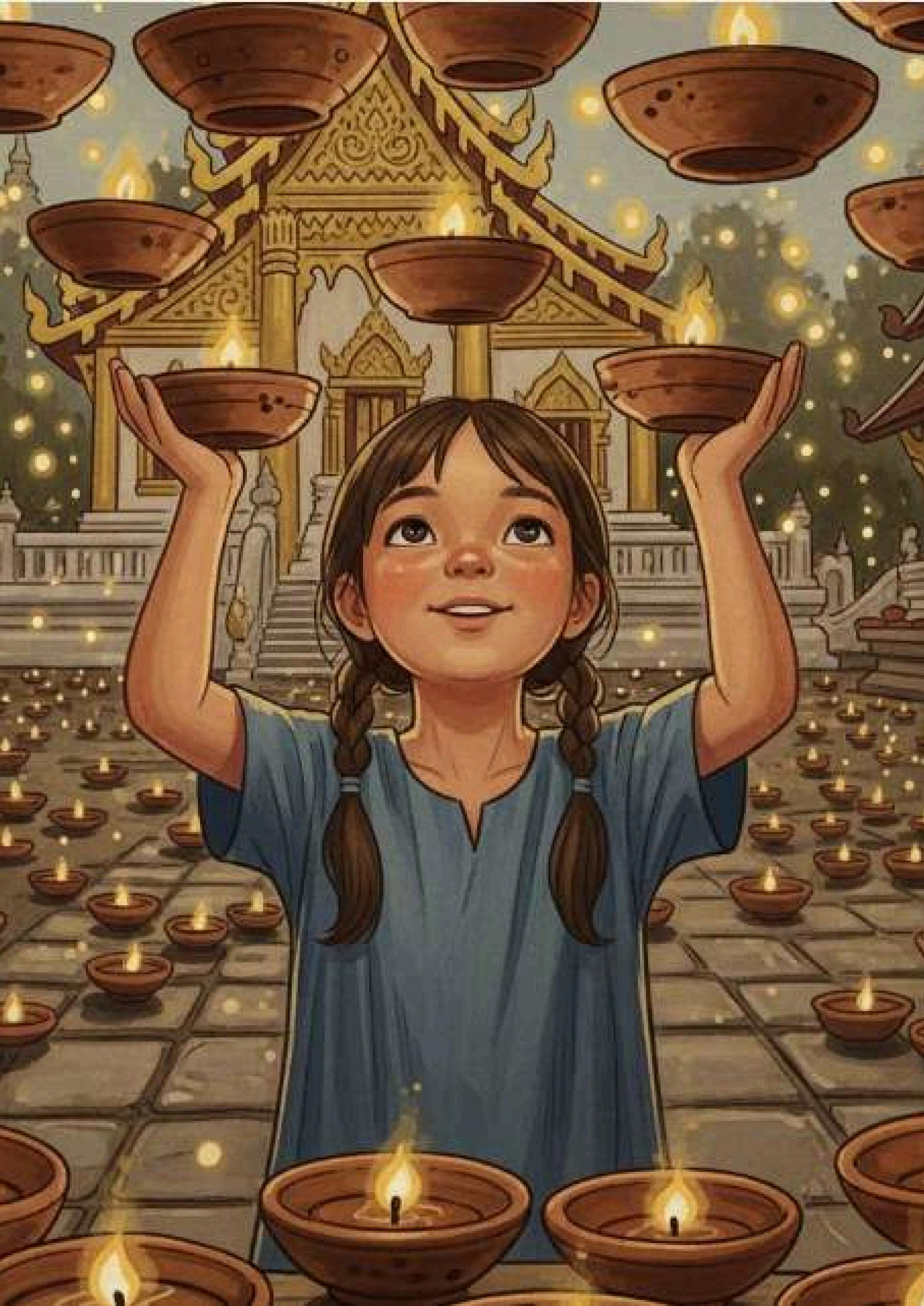
ขั้นต่อมา ยายวางผางที่ปั้นแล้วตาก
แดดให้แห้ง จากนั้นนำไปเผาในเตาไฟ
เมื่อดินแข็งแรงก็จะกลายเป็นผาง
ประทีปที่ใช้ได้จริง



ดวงดาวตื้นเด่นมาก เธอช่วยยาย
ละลายขี้ผึ้งให้เหลว แล้วเทลงในผาง
จากนั้นวางไส้ฝ้ายเล็ก ๆ ไว้ตรงกลาง
ยายยิ้มและบอกว่า “เสร็จแล้วจ้ะ พร้อม
จุดไฟได้เลย”



คืนวันลอยกระทงมาถึง ดวงดาวและ
ยายถือผางประทีปไปวัด ผู้คนใน
หมู่บ้านต่างนำผางมาวางรอบวิหาร ริม
แม่น้ำ และทางเดิน แสงไฟสว่างไสวไป
ทั่ว



ดวงดาวมองแสงไฟระยิบระยับแล้วพูด
เบา ๆ ว่า “สวยเหมือนดาวบนฟ้าเลย
ยาย หนูดีใจที่ได้รู้จักประวัติและวิธีทำ
ผางประทีป”



ยายลูบหัวหลานเบา ๆ แล้วบอกว่า “จำ
ไว้นะลูก ผางประทีปไม่ใช่แค่แสงไฟ
แต่คือการสืบสานภูมิปัญญาของ
บรรพบุรุษ ให้เรามีศรัทธาและความ
สามัคคีไปชั่วลูกชั่วหลาน”

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเลือกคำตอบให้ถูกต้อง

๑) เรื่องนี้มีตัวละครหลักชื่ออะไร?

๑.เดือน

๒.ดิน

๓.ดวงดาว

๒) ดวงดาวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ภาคไหนของประเทศไทย?

๑.ภาคเหนือ

๒.ภาคกลาง

๓.ภาคใต้

๓) ดวงดาวเห็นแสงไฟสวย ๆ ในคืนวันสำคัญใด?

๑.วันลอยกระทง

๒.วันสงกรานต์

๓.วันเข้าพรรษา

๔) สิ่งที่คุณยายเรียกว่า 'ผางประทีป' คืออะไร?

๑.โคมไฟกระดาษ

๒.ตะเกียงดินเผาโบราณ

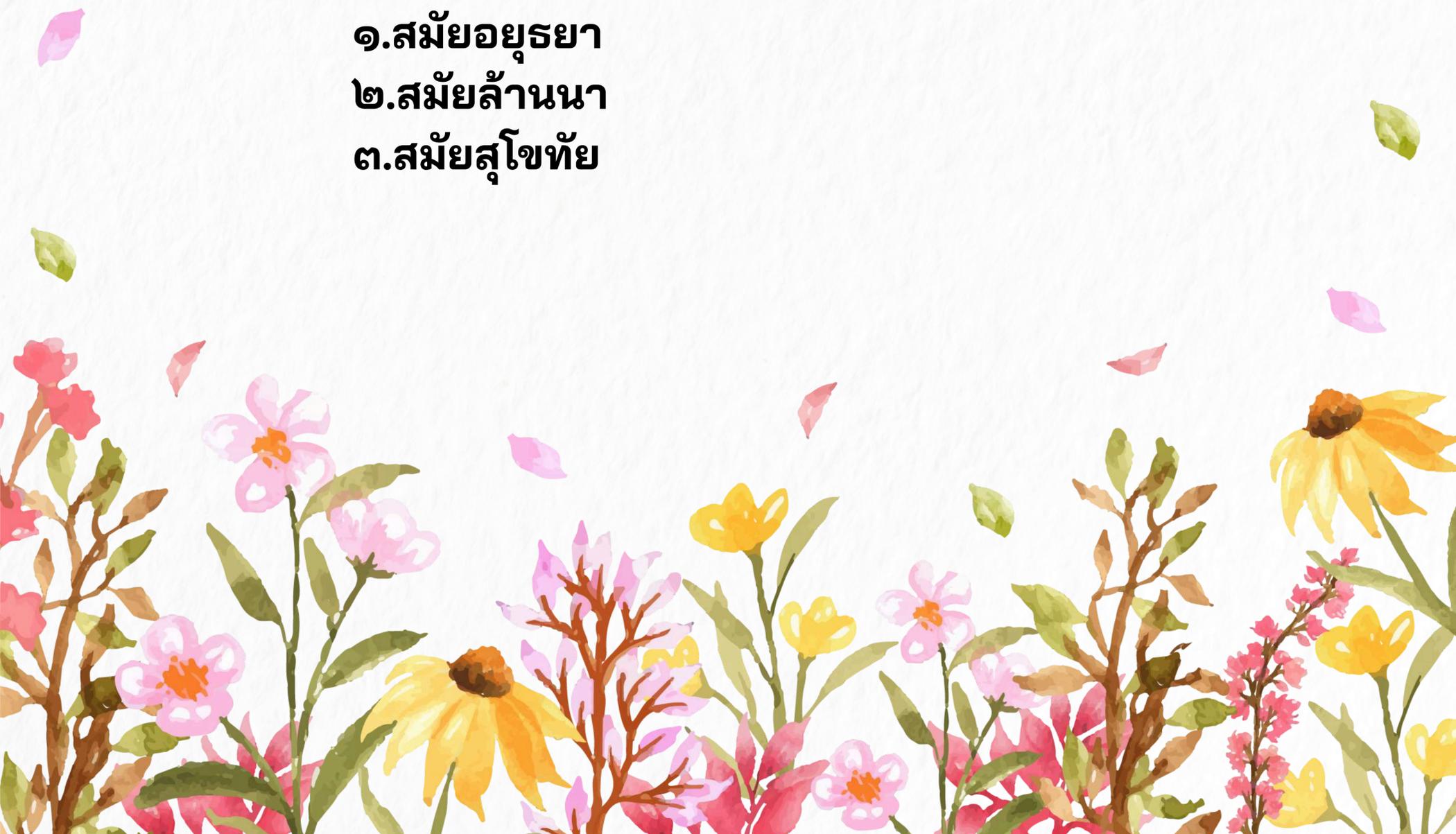
๓.กระทงที่ทำจากใบตอง

๕) ผางประทีปมีมาตั้งแต่สมัยใด?

๑.สมัยอยุธยา

๒.สมัยล้านนา

๓.สมัยสุโขทัย



๖) ตามความเชื่อในเรื่องผางประทีปใช้เพื่อจุดบูชาสิ่งใด?

๑. คุณครู

๒. พระอาทิตย์

๓. พระพุทธเจ้า

๗) การจุดผางประทีปช่วยให้จิตใจเป็นอย่างไร?

๑. สับสน

๒. หม่นหมอง

๓. สะอาดผ่องใส

๘) การจุดผางประทีปช่วยให้จิตใจเป็นอย่างไร?

๑. โรงครัวหลังบ้าน

๒. ในวัด

๓. หน้าบ้าน

๙) วัสดุที่ใช้ในการทำผางประทีปคืออะไร?

๑. ไม้

๒. ดินเหนียว

๓. ปูน

๑๐) นิทานเรื่องนี้ชื่อเรื่องอะไร?

๑. ผางประทีป

๒. แสงประทีปแห่งความงาม

๓. ดวงดาวน้อย



ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย  หน้าข้อความที่ถูกต้อง
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย  หน้าข้อความที่ถูกต้อง

-๑) ดวงดาวเป็นเด็กผู้หญิงที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านทางภาคใต้
-๒) ผางประทีปคือโคมไฟที่ทำจากกระดาษ
-๓) คุณยายเล่าว่า ผางประทีปมีมาตั้งแต่สมัยล้านนา
-๔) ผู้คนในอดีตใช้ผางประทีปจุดถวายพระอาทิตย์
-๕) การจุดผางประทีปช่วยให้จิตใจสะอาดผ่องใส
-๖) คุณยายสอนดวงดาวทำผางประทีปที่หน้าบ้าน
-๗) วัสดุที่ใช้ทำผางประทีปคือดินเหนียว
-๘) ดวงดาวชอบฟังคุณยายเล่าเรื่องเก่าๆ เสมอ
-๙) ผางประทีปเป็นตะเกียงที่ทำจากแก้ว
-๑๐) นิทานเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของวันลอยกระทง



ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนตอบคำถามอย่างอิสระตามความเข้าใจ

๑. ในความคิดของนักเรียน "ผางประทีป" คืออะไร และทำไมจึงมีชื่อนี้?

๒. ดวงดาวได้เรียนรู้ความสำคัญของผางประทีปอย่างไร? และนักเรียนคิดว่าการเรียนรู้เรื่องราวจากผู้ใหญ่มีความสำคัญอย่างไรบ้าง?

๓. ถ้านักเรียนได้ทำ "ผางประทีป" กับคุณยายเหมือนในเรื่อง นักเรียนจะทำผางประทีปเป็นรูปอะไร เพราะอะไร?

๔. ถ้าเราไม่มีแสงสว่างจากไฟฟ้า นักเรียนจะใช้ "ผางประทีป" ให้เป็นประโยชน์ในเรื่องใดได้บ้าง?

๕. จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนได้รับความรู้หรือข้อคิดอะไรบ้าง และนักเรียนจะนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?



เฉลย

ตอนที่ ๑

๑) ๓

๒) ๑

๓) ๑

๔) ๒

๕) ๒

๖) ๓

๗) ๓

๘) ๑

๙) ๒

๑๐) ๒

ตอนที่ ๒

๑) ❌

๒) ❌

๓) ✅

๔) ❌

๕) ✅

๖) ❌

๗) ✅

๘) ✅

๙) ❌

๑๐) ✅

